

Opponensi vélemény Boda Judit diplomatervéhez
Alkotóház Gödöllőn
Urbanisztika Tanszék 2011 02

Kert...kerítés...tető...terasz...

*...Vegyük használatba a világot, mint erdőt, tisztást, legelőt! Kerített a legelő vagy kerítetlen?
...A kerítések határt szabnak a zűrzavarnak és a szembenállásnak. Ez az európai szokás a háború megfékezésére szolgál...*

...Az embernek szüksége van a feje fölött egy tetőre... A tető nemcsak védelmet és menedéket kínál, de az egész házért és bensőéért kiáll. Otthon az ember biztonságban van. A világ kívül van, én belül vagyok. Ha nincs tető, akkor az embernek műanyag szatyrokban kell magával vinnie mindenét...

Belül azonban szűk a hely, mindig ugyanaz van, nincs mozgásszabadság, levegő a lélegzéshez. Tehát irány ki, a szabadba!! A hideg és a nedvesség azonban megint tető és takaró alá űz bennünket...

A tető az első, a ház fundamentuma. Fordított világ, a ház fejen áll. A fundamentális tető konvex és konkáv, sapka és zacskó, kalap és bölcső. Mérlegre tesz és közben nem sokat számít. Súlytalanná vált. Alapja az ég. A tető már nem takarja el. Tetővel a feje alatt jól alhat az ember...

(Hannes Böhringer: Daidalosz vagy Diogenész)

Boda Judit diplomatervének tézisei – kert, kerítés, fal, tető, terasz – kimondva-kimondatlanul az építészet Vitruviustól Deleuze-ig sokak által és sokat elemzett alapfogalmait érintik. Letelepedni vagy továbbmenni? Lakozni vagy építeni? Szükség vagy élvezet? Piszkos város vagy tiszta természet?

A gödöllői művészkolónia alapítói a múlt század elején, a szecesszió jegyében bátran és eltökélten vonultak ki a városból kollektív természetközeli életformát és művészeti megújulást keresve. De a kivonulások egyidősek a keresztény Európával a korai sivatagi kopt remetéktől Szent Ferencen és a felvilágosult Rousseau-n át a hippy-mozgalomig. A kérdés azonban ma fordított, de kétségtelenül aktuálisabb, mint valaha: a képek gerjesztette általános elvagyódás idején hogyan találhatunk vissza tér és idő jelenidejű valóságához?

Találni Gödöllőn egy idilli kertet, ami lehet az értelmes világ kicsiben, falakkal gyengéden körbehatárolni, belső magot, tetőt, teraszt és kerítést (Semper négy építészeti alapelemét) gondolni egy valós közösségnek, finom átmenetekkel játszani kint és bent, aktív és passzív között, megteremteni az intimitás egyéni és közösségi tereit, észrevenni és aktivizálni egy ipari csarnoképület esztétikán túli szépségét és hasznosságát, - mindez nagyon közel áll hozzám. Igazi építészet!

Műhelyek, foglalkoztatók, műtermek, átriumok, udvarok, teraszok, közlekedők egyéni és közösségi, nyitott és zárt, fedett és szabad terei magától értődően találják meg helyüket ebben a különös – de ugyanakkor nagyon is ismerős - kertben. Acél körpillérek tartotta könnyed vasbeton lemeztetők alatt, tömör falak és éttetsző polikarbonát hártýák lehatárolásában a funkciók akaratlagos zónái egymásba oldódhatnak, valóságos, összetett élettereket alkothatnak. A homlokzatok fény-árnyék-hatása, a tömegek plaszticitása és elrendezése egyszerre idézi a városban az erdei tisztást vagy a legelőt.

Boda Judit tervét építészeti kvalitása alapján elfogadásra ajánlom.

Szentendre, 2011.01.31.

Golda János